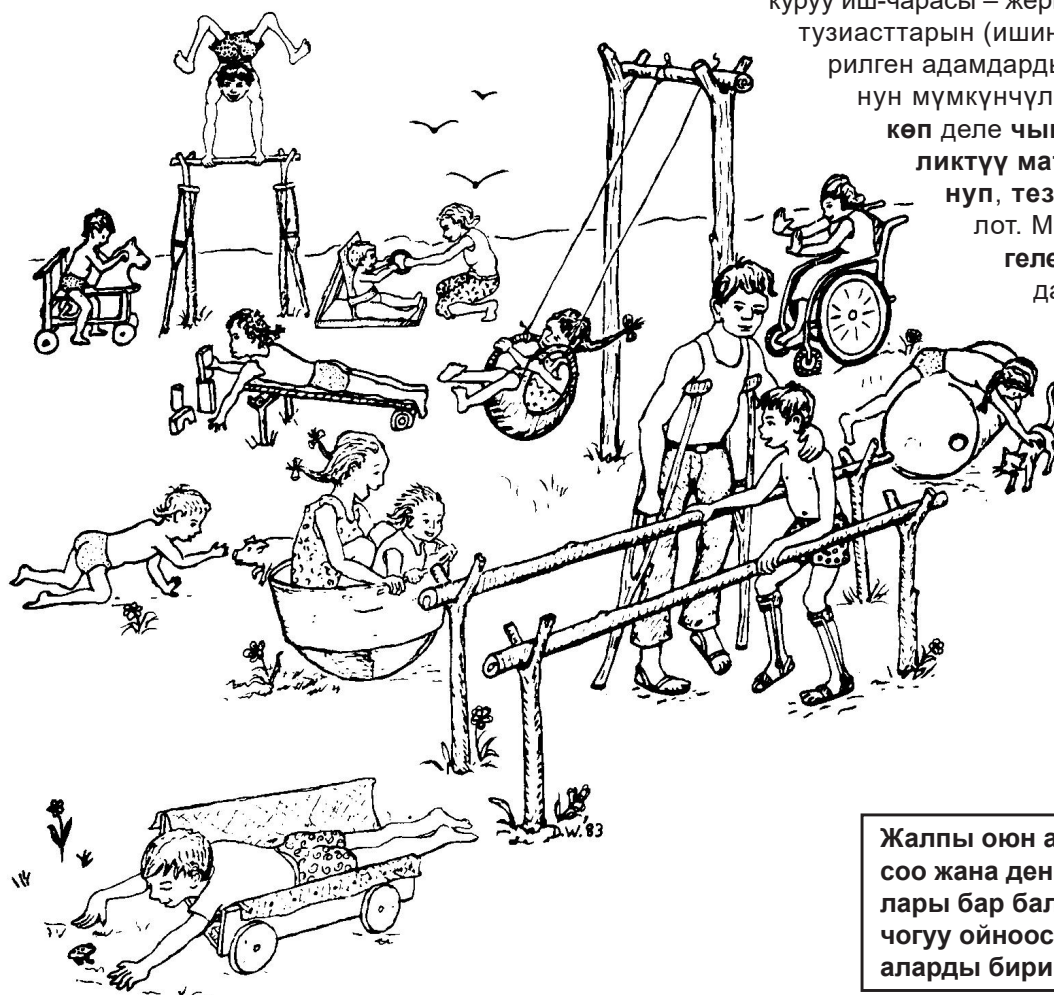

Бардык балдар үчүн оюн аянтчалары

Жергиликтүү тургундарды кымбат эмес “**реабилитациялык** оюн аянтчасын” курууга тартуу иш-чарасы айылда же шаардагы чоң эмес жергиликтүү коомчодо реабилитациялык программаны баштоонун сонун жолу болуп эсептелет. Бул оюн аянтчасын **бардык балдар – дени соолору да, ден соолук бузулуулары барлары да пайдаланууга** мүмкүнчүлүктөрү бирдей болуусу абдан маанилүү.

Жергиликтүү балдар мындай аянтчанын жабдууларынын көпчүлүгүн чоңдордон бир аз эле жардам алып, өзүлөрү эле куруп коё алышат. Тургузулган жабдууларды бирөөлөр кыйратып же бузуп салбашы үчүн, бул ишке эң тентек балдарды жана жергиликтүү “уюшкан топтун” башчыларын тартууга аракет кылыңыз. Атүгүл аларды оюн аянтчасын ирээтте сактоого жооптуу кылып дайындап койсо болот.

Бардык балдар пайдалана алган оюн аянтчасын куруу иш-чарасы – жергиликтүү коомчонун энтузиасттарын (ишине жан дили менен берилген адамдарды) бириктирүү үчүн сонун мүмкүнчүлүк. Мындай аянтчаны көп деле чыгым коротпой, жергиликтүү материалдарды колдонуп, тез эле куруп койсо болот. Мындан тышкары, биргелешип аткарылган мындай иш анын бардык катышуучуларына андан ырахат алуусун жана көзгө урунуктуу натыйжаларга күбө болуусун камсыз кылат.

Жалпы оюн аянтчасы дени соо жана ден соолук бузулуулары бар балдарды бир жерде чогуу ойноосуна шарт түзүп, аларды бириктирет.

Аянтчаны куруу үчүн, **жергиликтүү, кымбат эмес материалдарды** жана **жөнөкөй түзүлүштөрдү колдонгон** туура. Мындай аянтчанын негизги максаттарынын бири – ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдарга жана алардын ата-энелерине ойноо үчүн ар түрдүү жасалгаларды жана көнүгүүлөрдү аткаруу үчүн жабдууларды колдонуп көрүү үчүн мүмкүнчүлүк берүү. Балдарына пайдалуу болгон жасалгалардын дегеле баарын ата-энелер үйлөрүндө оңой эле жасап коё алышат – буга акча такыр же көп деле кетпейт. Ал үчүн аянтчаны дарактардын бутактарын, автоунаанын эски дөңгөлөктөрүн жана колдо бар башка нерселерди пайдаланып куруу керек болот. Жергиликтүү коомчо үчүн мындай аянтча профессионалдуу куруучулар тургузган, металл түзүлүштөрдөн чогултулган кымбат кооз аянтчага караганда кабыл алгылыктуураак болот (металл катуу ысый бергендиктен, ысык аба-ырайлуу аймактарда аны колдонуу ыңгайсыздыктарды жаратат).

Ушул беттерде биз сизди оюн аянтчаларын жөнөкөй түзүлүштөгү жасалгалар менен жабдуу боюнча айрым ойлор менен тааныштырабыз. Мындагы сүрөттөрдүн көпчүлүгү PROJIMO программасы иштеген Мексикада тартылса да, көптөгөн идеялар мындай аянтчалардын тайланддык авторлорунан (425-бет) жана Дон Кастон (Don Caston, 642-бет) аттуу дизайнерден алынган.

Балдар курган “бардык балдар үчүн оюн аянтчасы” (PROJIMO, Мексика)

Ахойя деп аталган кичинекей айылдагы, өздөрүнүн да ден соолук бузулуулары бар медициналык кызматкерлер ден соолук көйгөйлөрү бар балдар үчүн реабилитациялык программа уюштуруу чечимин кабыл алышканда, алардын биринчи кадамдарынын бири жергиликтүү балдарды оюн аянтчасын курууга тартуу болгон.

1. Адегенде балдар токойго барып, дарак бутактарын жана устундарды алып келишти.

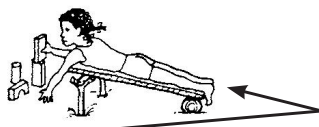

2. Анын баарын айылдын четиндеги ээн талаага түшүрүштү.

3. Балдардын кээ бирлери талааны тазалашты, башкалар аянтчанын жабдууларын жасашты.

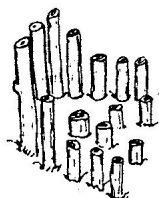
4. Алар сүрөттөгүдөй даярдалган тактаны белгилүү бир бурчта орнотушту. Мындай тактаны ойноо жана көнүгүү аткаруу үчүн колдонсо болот. Сүрөттөгү баланын церебралдык шалдыгы бар. Ал такта боюнча чыгууга аракет кылып жатат. Бул көнүгүү дененин тең салмактыгын сактоону үйрөнүүгө жана, **контрактура лардын** пайда болуусуна жол бербөө үчүн, бут кеткендерин өйдө тартууга жардам берет.

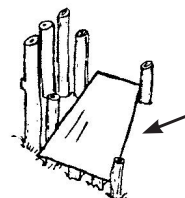
Жантаюу менен орнотулган мындай такталарды оор физикалык бузулуулары бар балдар дагы пайдалана алышат: бала мындай тактага жатса, башын өтөрүп, колдорун оюнда колдоно алат.

Жерге урулган мамычалар денесинин тең салмактыгын сактай албаган же анын түрдүү бөлүктөрүн бирдиктүү иштетүүдө кыйынчылыктары бар балага туура отуруусуна жардам берет.

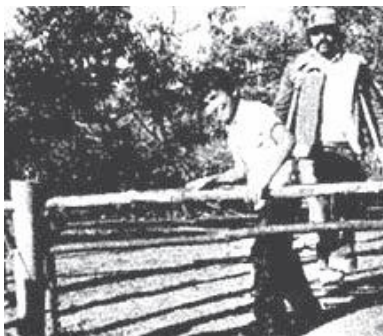
Мындай ажыраткычтар булчуңдарында спастикасы бар болгондуктан демейде бир бирине басылып калган баланын буттарын бир биринен алыстатып кармайт.

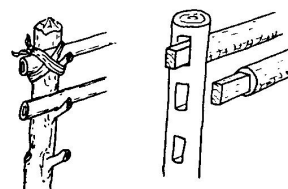
Эгер жерге урулган, бийиктиги бирдей мамычаларга тегиз беттүү тактаны коюп койсо, ал ойноо үчүн сонун “үстөлчө” болуп берет.

Параллелдүү брустарды дени соо балдар гимнастика жасоо үчүн,

ал эми басканды үйрөнгөн балдар жөлөк катары колдонушса болот.

Бойлору ар түрдүү болгон балдарга жараша брустардын бийиктигин да өзгөртүп тууралап коюу мүмкүн болгону жакшы. Мында брустарды бекитүүнүн 2 жолу көрсөтүлгөн.

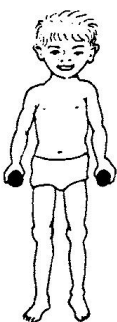
Чыканактар бир аз бүгүлүп турушу үчүн, балдардын көпчүлүгү үчүн брустар жамбаш сөөк - кашка жилик муундарынын деңгээлинде орнотулууга тийиш (бийиктиги балдактардын туткаларынын бийиктиги менен бир болушу керек).

Билек булчуңдары абдан алсыз болгон бала брустарга таянып туруу ыңгайлуураак болорун байкайт. Мындай учурда, брустардын бийиктиги чыканактардын деңгээлинде болууга тийиш.

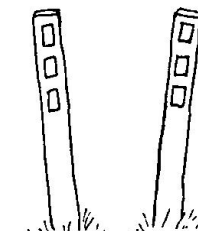
Эгер брустардын бийиктигин алды жагынан көздөй улам кулай берген бала бүтүндөй колу менен таяна алгыдай кылып орнотуп койсо, ал түзүрөөк турууга мүмкүнчүлүк алат.

БРУСТАРДЫН ОРТОСУНДАГЫ АРАЛЫК

Брустар бир биринен брустар менен баланын денесинин ортолорунда (эки жагында тең) бир аз бош мейкиндик калгандай аралыкта орнотулууга тийиш. Эгер бул мейкиндик өтө аз болсо, брустар балага (анын кыймылдарына) тоскоолдук жаратат. Эгер ал өтө эле чоң болсо, бала үчүн денесинин салмагын көтөрүү оор болот.

Бала канчалык кичине болсо, брустардын ортосундагы аралык ошончолук аз болууга тийиш. Андыктан, брусстардын мамычаларынын астынкы бөлүктөрү бир бирине жакыныраак, ал эми өйдөлөгөн сайын бир биринен улам алысыраак орнотулушу керек.

Конкреттүү баланын муктаждыктарына ылайыкталып, колго жасалган жөнөкөй брустар көп учурда кымбат бастыргычтарга же башка көмөкчү жасалгаларга караганда көбүрөөк пайда берет.

СЕЛКИНЧЕК ТҮРҮНДӨГҮ КӨПҮРӨ

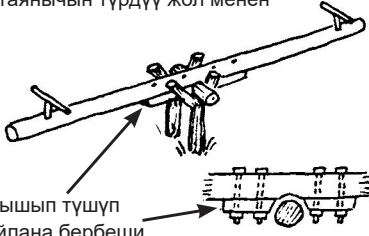

Аңгыл-дөңгүлдөр, жантайыштар, жолжээк таштар, таштуу беттер, кумдуу жерлер жана айланып өтүү үчүн казыкчалары орнотулган жолдор сыяктуу мындай түзүлүш деле дөңгөлөктүү отургучтагы адам үчүн “тоскоолдуктар тилкеси” катары кызмат кыла алат.

Жөнөкөй селкинчек же **тең салмактыкты сактоо тактасы** ден соолук бузулуулары бар балдарга чоң кубаныч тартуулап, денесинин тең салмактыгын сактоо ык-жөндөмүн өрчүтүүгө жардам берет. Сүрөттө дарактын ача бутактарына орнотулган узун устунчадан турган селкинчек көрсөтүлгөн.

Селкинчектин таянычын түрдүү жол менен жасоого болот.

устунча жылбышып түшүп кетпешине же айлана бербешине үчүн чектөөчү

Устунча айлануусуна жол бербөөнүн бир ыкмасы – ал жана таянычы аркылуу металл түтүгүн өткөрүп коюу.

Мындай селкинчектин бир жагында оорулуу бала үчүн капталдары курчалган отургуч бар. Физикалык бузулуулары бар баланын кулап калуусуна жол бербөөсү үчүн, арткы жагынан дени соо бала үчүн орун калтыруу керек.

Баланын башы урунбашы үчүн, жыгач туткасынын учтарына резинке жасалгалар кийгизилген.

баланы ордунда кармоочу кайыштар

Карама-каршы жагында жыгач эшектин башы орнотулган.

Мында селкинчектердин дагы башка варианттары келтирилген.

САКТЫК ЧАРАЛАР

1. Ар кандай кокустук болуп кетпешине үчүн, селкинчектеги устунчанын бекемдигин жакшылап текшериптир. Ар 2-3 жума сайын ага эки чоң кишини отургузуп, термелтип текшерип туруңуз.
2. Селкинчек жерге катуу урунбашы үчүн, анын эки учунун астыларына автоунаанын эски дөңгөлөктөрүн таш таштап коюңуз (425-бетти караңыз).
3. Селкинчектеги устунча айлана бербешине же узунунан же капталына жылбышып жылып кетпөөсүн жакшылап текшериптир (жогору жакты караңыз).

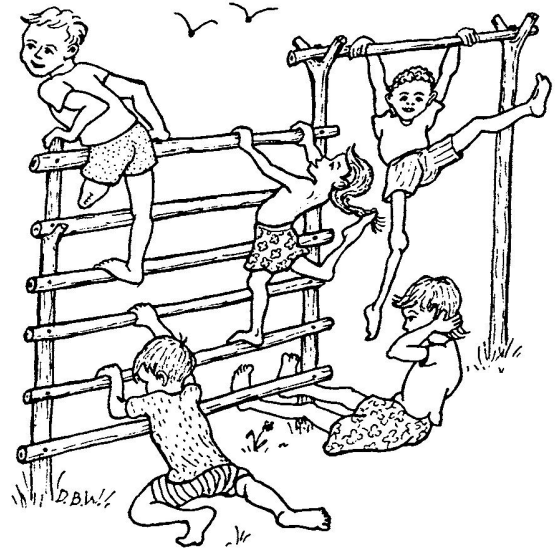
Буга окшогон селкинчекти жасоо боюнча кошумча идеяларды 425-беттен караңыз.

«ШВЕДДИК ДУБАЛ» ЖАНА ТУРНИК

“Шведдик дубал” деп аталаган тартынып чыгуу үчүн жөнөкөй алкакты балдар өзүлөрү эле мамыларга устунчаларды мыктар менен же байлап карматып жасай алышат.

Мындай “Шведдик дубалды түрдүү оюндар үчүн пайдаланууга болот. Ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдар анын жардамы менен денесин өйдө тартып, отурушат же буттарына турушат, дарылоочу көнүгүүлөрдү аткарышат.

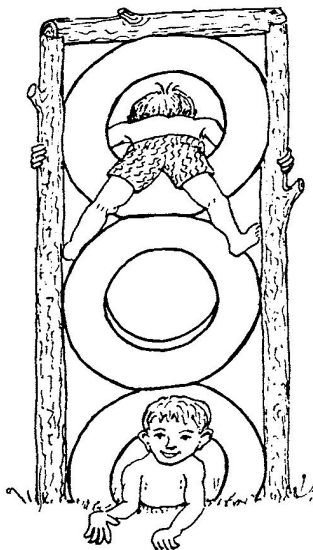
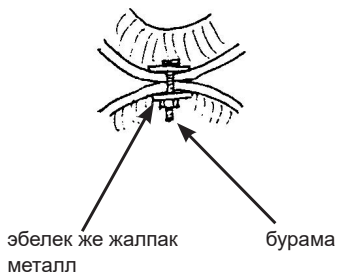
Түрдүү балдар үчүн бийиктиги ар түрдүү турниктерди көнүгүүлөрдү реабилитациялык иш-чараларды аткаруу үчүн колдонууга болот.

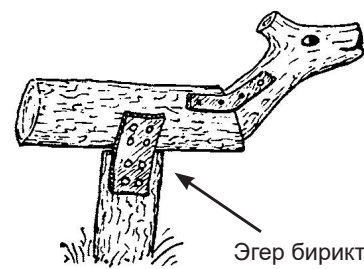
АВТОУНААНЫН ДӨҢГӨЛӨКТӨРҮНӨН ТУРГАН ГИМНАСТИКАЛЫК ЖАСАЛГА

Тартынып чыгуу үчүн мындай жасалганы түрдүү материалдардан, алардын ичинде автоунаанын эски дөңгөлөктөрүнөн жасоого болот.

Эгер дөңгөлөктөрдү бир бирине бурамалар менен бекитип койсо, мындай жасалга бекем жана туруктуу болот.

Ахойя айылынын (Мексика) балдары жакынкы шаарчада өздүк оюн аянтчасын курууга жардам беришти. Автоунаанын эски дөңгөлөктөрүнөн турган, бул сүрөттөгү тартынып чыгуу үчүн жасалга – алар чогулткан жасалгалардын бири.

Эгер бириктирүүчү бөлүктөрү катары автоунаанын эски дөңгөлөгүнөн кесимдерди колдонсо, ат алдыга-артка термелип калат.

Устунчалардан термелме атты жасоо жана анда термелүү.

АСЫП ОРНОТУЛУУЧУ СЕЛКИНЧЕК

Үйдө бар материалдардан түрдүү түзүлүштөгү селкинчектерди жасоого болот. Термелүү – оюн-зоок эле эмес. Ал дененин тең салмактыгын сактоо, анын түрдүү бөлүктөрүн бир иш аткартуу, башты көтөрүп кармоо ык-жөндөмдөрүн өрчүтүүгө, булчуңдардын күчүн көбөйтүүгө жана дененин реакциясын жакшыртууга жардам берүүчү абдан пайдалуу көнүгүү. Селкинчекке бир аз өзгөртүүлөрдү киргизүү жолу аркылуу аны ар түрдүү бузулуулары бар балдарга тууралап берсе болот.

Сүрөттө балдар – PROJIMO программасынын катышуучулары – капталдары курчалуу отургучу бар селкинчек жасап жатышат.

Церебралдык шалдыгы бар бала өмүрүндө бир да жолу селкинчекке отуруп термелип көргөн эмес. Башында ал андан чоо чуркай берген...

бирок көп өтпөй ал ага көнүп, андан ырахат алып баштаган.

Дени соо жана ден соолук бузулуулары бар балдар чогуу ойноп көнүшү үчүн, капталдары курчалган отургучу бар атайын селкинчектин жанынан кадимки селкинчекти жайгаштырып койсо болот.

Балык же жаныбар кылынып жасалган селкинчектерде балдар өзгөчө ырахаттануу менен термелишет.

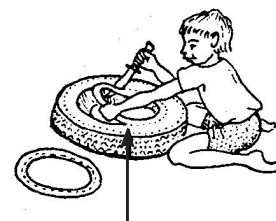

Эки адам отургудай орду бар селкинчекте бир бала башка бир баланы кулатпай кармап отура алат.

Селкинчекте өзүн кармоосун жеңилдетүү үчүн, баланы отургучуна байлап коюңуз.

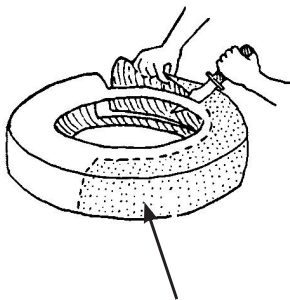
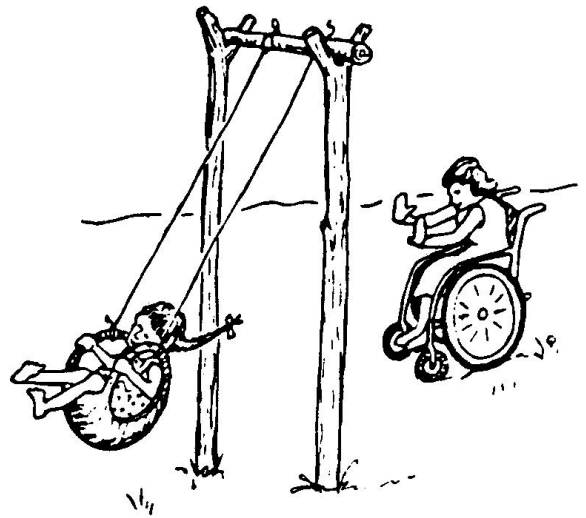
Аркан бамбуктагы тешик аркылуу өткөрүлүп, учу түйүлгөн.

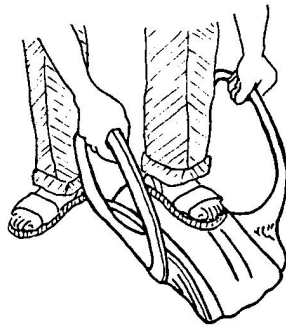
Селкинчек жана көптөгөн башка оюндар үчүн тегеректерди аунаанын эски дөңгөлөктөрүнөн ортонку бөлүктөрүн кесип алуу жолу менен даярдаса болот.

АВТОУНААНЫН ЭСКИ ДӨҢГӨЛӨКТӨРҮНӨН ЖАНА КАМЕРАЛАРЫНАН ЖАСАЛГАН АСЫП ОРНОТУЛУУЧУ СЕЛКИНЧЕКТЕР ЖАНА ОЮН ҮЧҮН БАШКА ЖАСАЛГАЛАР

Автоунаанын эски дөңгөлөгүнөн жасалган бул селкинчек булчуңдарында спастикасы бар балдар үчүн өзгөчө пайдалуу, анткени ал баланын аркасын, башын жана ийиндерин алдыга эңкейтет.

Дөңгөлөктүн бул бөлүгүн кесип алып салыңыз.

Анан калган бөлүгүн аңтарыңыз.

Мындай селкинчекте дөңгөлөктүн түбүн такта менен бүтөп, анын үстүнө саман же мат төшөп койсо болот.

Дээрлик жерге тийип термелген мындай селкинчек жаңыдан ары-бери которулганды үйрөнө баштаган, оор формадагы илдеттери бар же өрчүүсү артта калган балдар үчүн өзгөчө пайдалуу. Бала дөңгөлөккө жатып алып, колдору менен түртүнүп, ары-бери термеле алат.

Термелет! Айланат! Секирет! Дени соо балдарга да, ден соолук бузулуусу бар балдарга да кубаныч тартуулайт! Мындай селкинчекте дароо бир нече бала термеле алат!

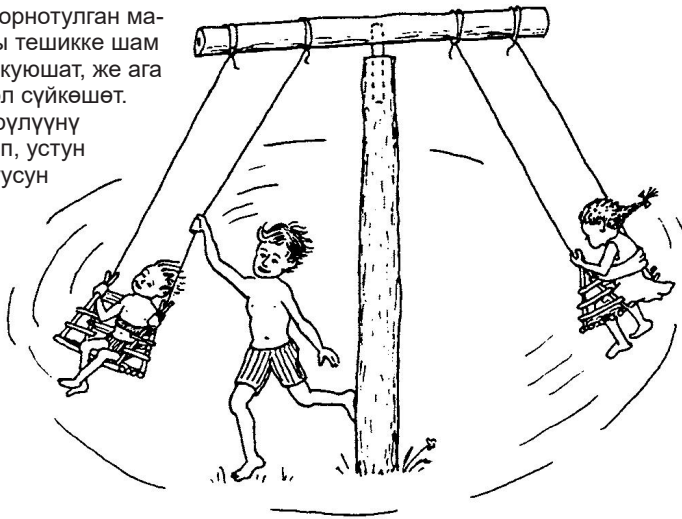

Бала колдору менен жерден түртүнүп, ары-бери термеле алышы үчүн, дөңгөлөктү жерге бир нече сантиметр гана жеткирбей илиңиз.

“КАРУСЕЛЬ” СЫМАЛ АЙЛАНМА СЕЛКИНЧЕК

Туурасынан коюлган устун металл түтүккө сайылып орнотулгандыктан, айланат.

Жерге орнотулган мамыдагы тешикке шам момун куюшат, же ага солидол сүйкөшөт. Бул сүрүлүүнү азайтып, устун айлануусун жеңилдетет.

PROJIMO программасынын долбоору боюнча реабилитациялык оюн аянтчасында тургузулган айланма селкинчек. (Селкинчекти түртүп жаткан баланын церебралдык шалдыгы бар. Денесин капталдарына буруу кыймылдары – ал үчүн сонун терапия.)

ЭСКЕРТҮҮ! Айланган устун жана жерге орнотулган мамы абдан бекем дарактан жасалууга тийиш. Чоңдор салмагы менен алардын бекемдигин жана туруктуулугун такай текшерип туруулары керек.

БАТУТ КАМЕРА (*Low Cost Physiotherapy* (Аз чыгымдуу терапия) жана *Low Cost Walking Aids* (Басууга жардам берүүчү кымбат эмес көмөкчү жасалгалар) деп аталган китептерден алынган, 642-бетти караңыз.)

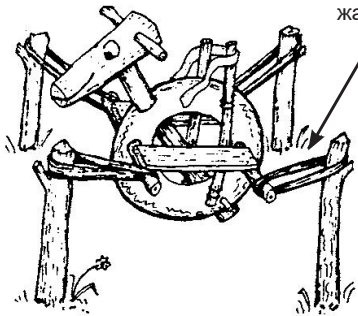

Бекем брезент кездеменин же жаныбар терисинин кесими жүк ташуучу автоунаанын камерасына тартылып бекитилет.

АВТОУНААНЫН ДӨҢГӨЛӨГҮ КОШУЛУП ЖАСАЛГАН СЕЛКИНЧЕК АТ (же УЙ)

Илмектери камерадан жасалган.

Түтүктөрдү камеранын кесимдери аркылуу мамычаларга жакшылап карматуу үчүн, мамычаларды бир аз оюп коюу зарыл. Ошондо камеранын кесимдери ылдый көздөй жылып кетпейт.

Мындай селкинчекке уйдун баш сөөгүн орнотуп койсо, анын мүйүздөрүнө карманып отурууга болот. (Учтарын кесип салыңыз.)

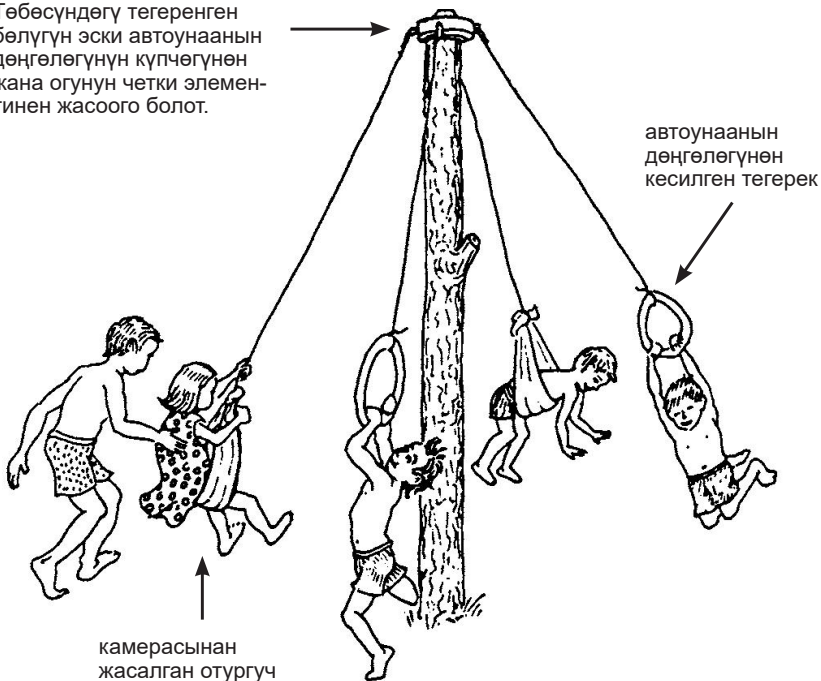

Эскертме. Ичинде болот сымдары жок дөңгөлөктү тешүү кыйла оңоюраак.

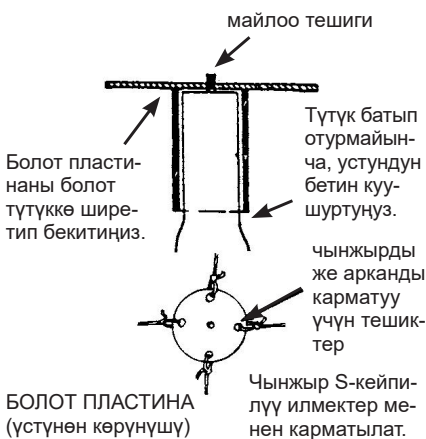
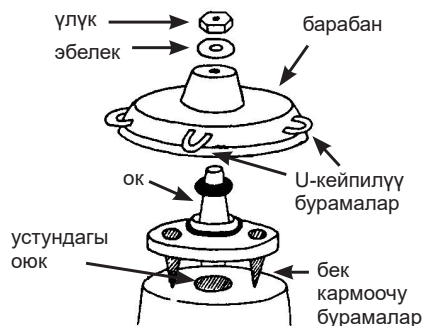
“КАРУСЕЛЬ” СЕЛКИНЧЕКТИН ДАГЫ БИР ТҮРҮ

Отура же колдору менен асылып кармала алган, ден соолук бузулуулары бар балдар дени соо балдар менен чогуу мындай селкинчекте ырахат алып ойной алышат. Бирок мындай селкинчекти айлантуу үчүн, аны түрткөн бирөө керек болушу мүмкүн.

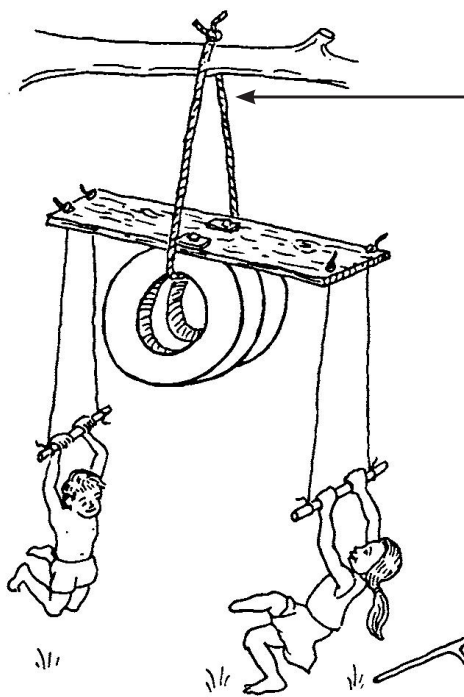
Төбөсүндөгү тегеренген бөлүгүн эски автоунаанын дөңгөлөгүнүн күпчөгүнөн жана огунун четки элементинен жасоого болот.

ТЕГЕРЕНГЕН БӨЛҮГҮН ЖАСООНУН 2 ҮЙМАСЫ

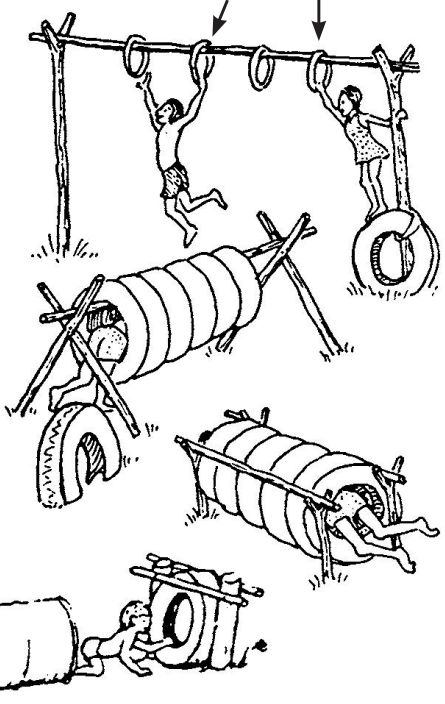
АСЫП ИЛИНГЕН “БАЛАНСИР” СЕЛКИНЧЕК

ЭСКЕРТҮҮ! Ар кандай кокустуктардан сактануу үчүн, балдар колдонгон түзүлүштөрдөгү аркандардын же кабельдердин бекемдигин такай текшерип туруңуз.

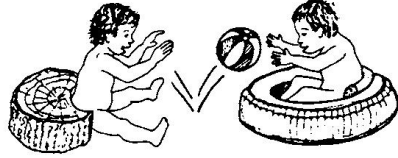
ТОСКООЛДУКТАР ТИЛКЕСИ

автоунаанын эски дөңгөлөктөрүнөн кесилген тегеректер

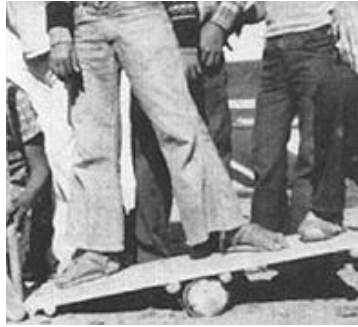

Эски дөңгөлөктөрдү жана челектерди “тоскоолдуктар тилкесинин” элементтери катары колдонсо болот.

Селкинчекти автоунаанын дөңгөлөктөрү менен салмактап коюу аны туруктуу кылып, анда термелүү бир калыптуу болот.

“БАЛАНСИРЛӨӨ” ТАКТАСЫ

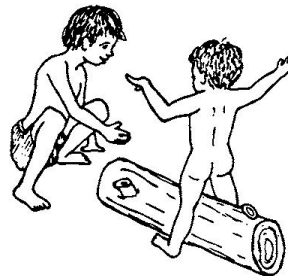

Түбүндөгү бөлүгү канчалык жазы болсо, термелүү ошончолук бир калыптуу болот.

Бул селкинчек эски дөңгөлөктүн эки кесиминен жасалган.

Мындай селкинчектин түрлөрүн 576-беттен караңыз.

КАПТАЛЫНАН КӨРҮНҮШҮ ТЕГЕРЕК, ТОГОЛОНМО ЖАСАЛГАЛАР

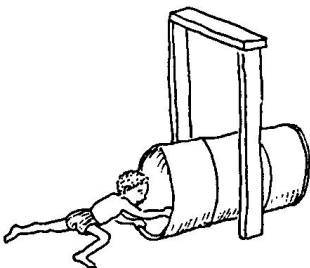

Эски дөңгөлөктөрдү катарга тизип, жерге жарымына чейин көмүңүз. Үстүнөн секиргенде, дөңгөлөктөр ийилип турат. Дененин тең салмактыгын сактоо үчүн сонун, көңүл ачкан көнүгүү.

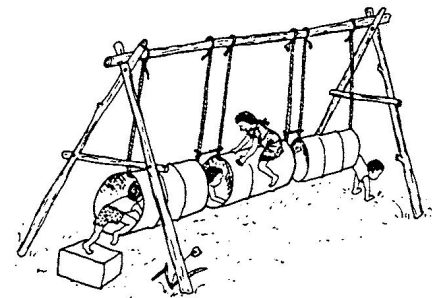
Эски челектер, цилиндр формасындагы чоң идиштер, устундар балдардын аянтчасын жабдуу үчүн сонун жарайт – пайдалуу да, көңүлдү да ачат!

ЧЕЛЕК АРКЫЛУУ ЖӨРГӨЛӨӨ

ИЛИНГЕН ЧЕЛЕКТЕР АРКЫЛУУ ЖӨРГӨЛӨӨ

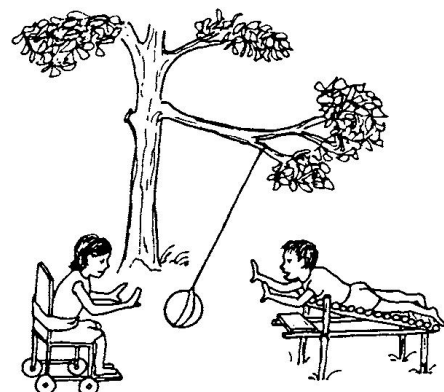

ЭСКЕРТҮҮ! Челектер бир бирине тийбегидей бекитилиши керек, антпесе бала аларга колу-бутун кыпчып алышы мүмкүн.

ТЕГЕРЕКЧЕЛЕРДИ ЫРГЫТУУ

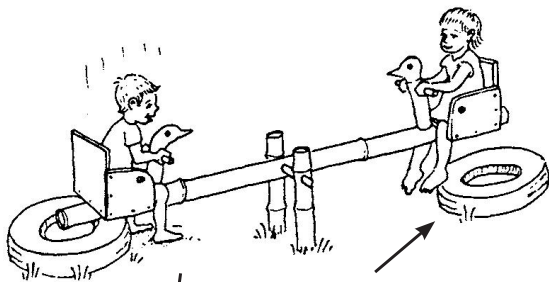
Тегеректерди автоунаанын дөңгөлөгүнөн же буга окшогон башка материалдан кесип алууга болот.

Эгер бала үчүн тоголонуп кеткен тобунун же ыргытылган тегеректин артынан басып баруу оор болсо, оюнчукка боо байлап коюңуз. Бала боодон тартып, оюнчугун кайтаруусу жеңилдейт.

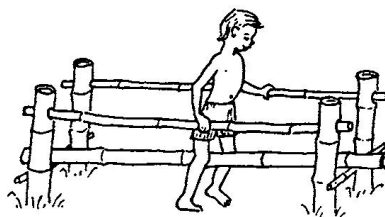
Бамбуктан жасалган оюн аянтчасынын мисалдары ("Хао-и-дань" качкындар лагери, Таиланд)

"БАЛАНСИР" СЕЛКИНЧЕКТЕР (отургучунун арка-капталдары курчалуу)

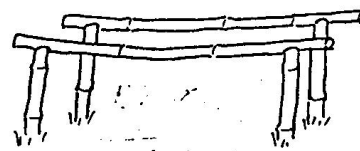
Төрмөлгөн устундун эки четинин астыларына автоунаанын дөңгөлөктөрүн коюу жерге урунуусун жумшартат.

ПАРАЛЛЕЛДҮҮ БРУСТАР (тизелери бир бирине басылып калган балдар үчүн)

Эки буттун ортосундагы, бети жылмакай бамбук тизелерин бир биринен алыстатып басканды үйрөнүүсүнө балага жардам берет.

БИЙГИРЭЭК ПАРАЛЛЕЛДҮҮ БРУСТАР (бою чоңураак балдар үчүн)

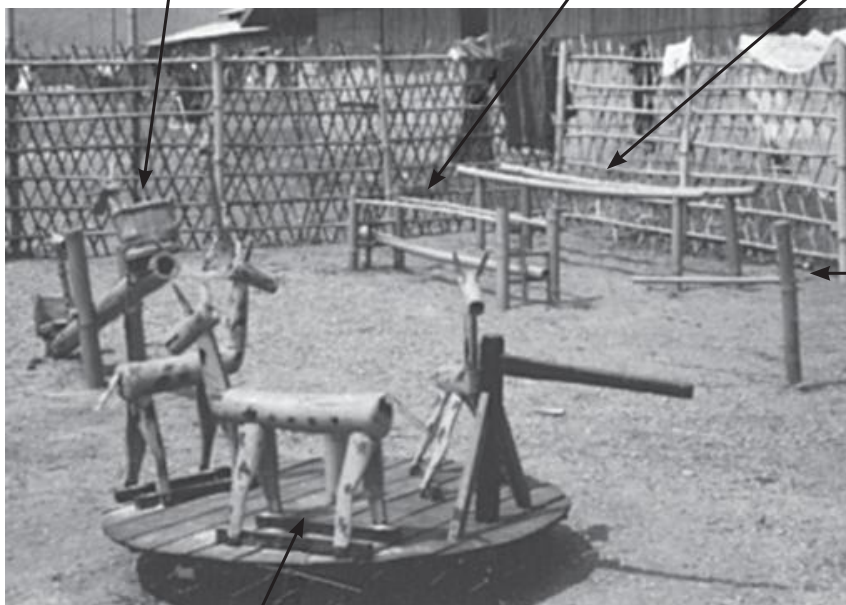
АЙЛАНЫП БАСУУ ҮЧҮН

Мындай жасалга денеси капыстан өзүнөн өзү жулкуна берген жана, эгер бастыргычты карманып басканды үйрөнсө, кулап калуусу ыктымалдуу балдар үчүн өзгөчө пайдалуу.

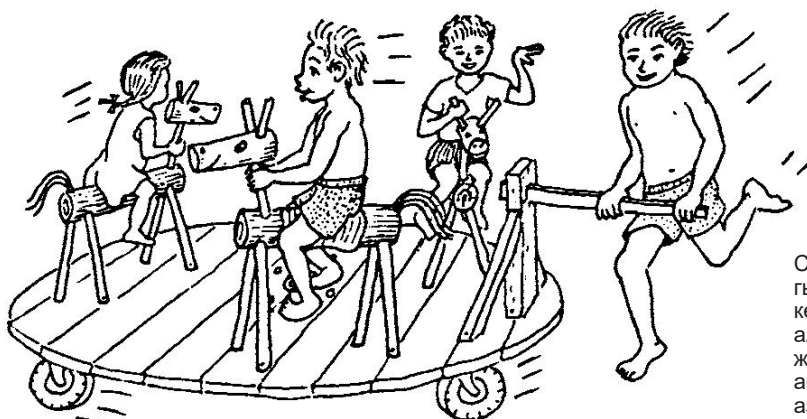

бийиктигин тууралоо үчүн, туткасын карматуу тешиктери

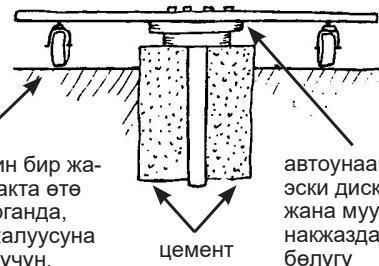
жерге киргизилген жыгач мамыча

"КАРУСЕЛЬ" СЕЛКИНЧЕК

Мындан селкинчектин платформасын карматуу ыкмаларынын бири.

Селкинчектин бир жагына бир убакта өтө көп бала турганда, ал бузулуп калуусуна жол бербөө үчүн, астына, жерден бир аз өйдөрөөк кичинекей дөңгөлөктөрдү орнотуп койсо болот.

автоунаанын эски диски жана муунакжардам бөлүгү

цемент

БАЛДАРДЫН ОЮН АЯНТЧАСЫН ЖАБДУУ БОЮНЧА САКТЫК ЧАРАЛАР ЖАНА СУНУШТАР

1. Оюн аянтчасын куруу жана андан кийин аны жакшы абалда сактоо үчүн, жергиликтүү тургундарды мүмкүн болушунча иштерге тартыңыз.
2. Оюн аянтчасындагы жасалгалардын жөнөкөй түзүлүштөрүн колдонуңуз жана аларды жергиликтүү арзан баалуу материалдардан жасаңыз. Ушундай гана оюн аянтчалары ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдардын үй-бүлөлөрүнө балдары үчүн үйүнөн эң пайдалуу жабдууларды өздөрү жасап алууга үлгү боло алат. Жергиликтүү өкмөт башчыларынын же саясатчылардын “кымбат баалуу, металл жабдуулардан турган оюн аянтчасын куруп беребиз” деген сунуштарына макул болбоңуз. Анткени мындай оюн аянтчасын курууга жергиликтүү тургундар катыштырылбайт жана андагы жабдуулар өтө эле кымбат болуп, кембагал үй-бүлөлөр аларды үйүнөн кайталап жасай алышпайт.
3. Жерге орнотула турган устундары же мамычалары үчүн дарактардын тез чирип кетпеген түрлөрүн тандаңыз. Консерванттарды колдонбоңуз. Алардын көпчүлүгүнүн пайдасына салыштырмалуу зыяны көбү-бүрөөк. Ар кандай кокустуктарга жол бербөө үчүн, **устундарынын бекемдигин улам-улам текшерип туруңуз** жана белгилүү бир бирдей убакыт өткөн сайын үзгүлтүккө учуратпай аларды алмаштырып туруңуз – айрыкча ысык жана жаандуу мезгилде.
4. Селкинчектерди аркан же чынжыр менен илсе болот. Аркан же бекем булалуу өсүмдүктөрдүн ийкемдүү сөңгөктөрү арзаныраак, бирок тез эле чирип же жешилип кетиши мүмкүн. Пластмассадан же нейлондон жасалган аркан жаандан чирибейт, бирок күндө турганда, бекемдиги бара-бара азайып кетет. Устундардын бекемдигин текшергендей эле, **ар кандай кокустуктарга жол бербөө үчүн, аркандардын бекемдигин улам-улам текшерип туруу зарыл**. Ал үчүн бир нече адам чогуу, болгон салмактары менен аларга асылып көрсүн. Аркандарынын бекемдиги азайып кете элегинде, **белгилүү бир бирдей убакыт өткөн сайын үзгүлтүккө учуратпай аркандарды алмаштырып туруңуз**.
5. Оюн аянтчасындагы жабдууларды дайыма жакшы абалда сактоо маанилүү, жана, муну камсыз кылуу үчүн, пландоо жана уюштуруу иштери талап кылынат. Балким, ар ай сайын айылдын балдары чогулуп, чирип бараткан устундарды жаңылары менен алмаштырып, бузулуп бараткан жабдууларды оңдоп, жаңы жабдууларды жасап тура алышат. Демейде мындай иштер чоңдор тарабынан координацияланышы талап кылынат.
6. Элдин энтузиазмын жогорулатуу үчүн, оюн аянтчасын курууга жана башка иштерине жардам берген бардык балдардын жана чоң кишилердин тизмесин баарына көрүнүктүү жерге илип, алар жардам берген сайын, аттарынын жанына ар бир жолу жаңы жылдызча кадап, аларды белгилеп туруңуз.

PROJIMO борборунда балдар “карусель” селкинчекте ойноп жатышат. Арка-капталдары курчалган отургучтар оор формадагы физикалык бузулуулары бар балдарды кулап кетүүдөн сактайт. Кармануу үчүн, уйдун баш сөөгүн орнотуп койсо болот.